

NACRT PRIJEDLOGA

Državama članicama

1. Države iz regije trebale bi učiniti napore za poboljšanje regionalne suradnje između svojih carinskih vlasti, policija, kulturnih vlasti i muzeja da bi spriječile nezakonit promet kulturnim dobrima. Posebno bi države koje su pristupile Plovdiskom sporazumu iz 1986. trebale aktivno iskoristiti njegove odredbe.
2. Države iz regije koje još nisu pristupile UNESCO-ovoj Konvenciji o načinu zabranjivanja i sprječavanja nezakonita uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara trebale bi odmah poduzeti korake da deponiraju svoj Dokument o pristupu.
3. Države bi trebale razmotriti stvaranje regionalne baze podataka o važnim kulturnim objektima. Pristup toj bazi podataka bit će ograničen.
4. Države čiji je status u odnosu na UNESCO-ovu Konvenciju o načinu zabranjivanja i sprječavanja nezakonita uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara iz 1970. nejasan zbog nasljeđivanja druge države, trebale bi odmah poduzeti mjere da obavijeste UNESCO o svojoj odluci u odnosu na sudjelovanje u Konvenciji.
5. Države bi se trebale koristiti Interpolovom mrežom tako da pomoću nacionalnoga središnjeg ureda zemlje članice Interpola uvijek izvijeste o nestanku Interpolov stožer u Lyonu u Francuskoj.
6. Države bi trebale poduzeti adekvatnu dokumentaciju važnih kulturnih dobara, a posebno tako da
 - a) primijene standarde dokumentacije prema preporuci Međunarodnoga dokumentacijskog odbora ICOM-a (CIDOC);
 - b) popišu inventar pomičnih predmeta u crkvama;
 - c) navode muzejsko osoblje da registriraju predmete poticajima, npr. davanje prioriteta sredstava za istraživanje onima koji aktivno registriraju predmete
 - d) u slučajevima gdje su sredstva ograničena, prioritet treba dati najvažnijim predmetima kulturne baštine određene zemlje.
7. Države bi trebale utvrditi:
 - a) koji se predmeti ne smiju iznositi iz zemlje,
 - b) za koje se predmete mora ishoditi izvozna dozvola,
 - c) koji se predmeti smiju slobodno transportirati.
8. Kulturni (muzejski) stručnjaci trebali bi sudjelovati u školovanju carinika kako bi ovi mogli prepoznati važne kulturne predmete.
9. Države bi trebale proučiti, a gdje god je to moguće i primijeniti na svim muzejskim predmetima, nove načine nevidljiva i neuništiva obilježavanja predmeta.
10. Države bi trebale učiniti napore da bi osigurale da sve potrebne obavijesti o nezakonitom prometu kulturnim predmetima dopiju do svih razina policijske i carinske službe, posebno na razini otkrivanja. U vezi s time trebalo bi u carinskim uredima trajno postaviti privlačne plakate na kojima se prikazuju vrste posebno važnih predmeta.
11. Države bi trebale poduzeti mjere za nadzor iskapanja starina, uključujući one otkrivene tijekom građevinskih radova. Građevinski projekti na osjetljivim područjima trebali bi biti podvrgnuti nadzoru arheologa.
12. Sve države koje su pristupile Protokolu Konvencije o kulturnim dobrima u doba oružana sukoba (Haaška konvencija) iz 1954. pozivaju se da osiguraju da kulturni predmeti koje je druga zemlja potpisnica Konvencije zaplijenila u okupiranom području budu zaplijenjeni i vraćeni vlastima okupiranog područja.
13. a) Pozivaju se države da poduzmu mjere za poticanje zaštite

kulturnih dobara u posjedu vjerskih zajednica, tako da diplomatski potiču crkve da drže dokumentiran inventar s fotografijama. Predlaže se da se raznim vjerskim zajednicama pristupi obraćanjem biskupu ili odgovarajućem crkvenom dostojanstveniku na razini biskupije.

- b) Nakon takvih kontakata, trebalo bi ih potaknuti da u biskupiji osnuju jedinstvenu izložbu kulturnih ili religijskih predmeta, a ne da te predmete ostavljaju u nezaštićenim scoskim crkvama.
- c) Treba ih poticati da ugrade alarmne sustave, pa čak i primitivne ili jednostavne povezane s mjesnim policijskim uredom ili postajom.
- d) Treba podučavati teološka učilišta o konzervatorskim problemima.
- e) Treba crkvama preporučiti da u zemljama koje ne raspoložuju detaljnim modernim ili kompjuteriziranim sustavima bilježenja podataka u što većoj mjeri slijede standarde ICOM-a.

UNESCO-u

1. UNESCO bi trebao poticati države članice da daju prioritet dokumentaciji pokretne kulturne imovine i restauriranju inventara, a gdje je to prikladno u suradnji s ICOM-om (ICMS).
2. UNESCO bi trebao nastaviti poticati suradnju između zavoda za zaštitu baštine i policijskih službi unutar svake zemlje, te na regionalnom i međunarodnom planu.
3. UNESCO bi trebao pozvati sve nove države da pristupe njegovim Konvencijama o zaštiti kulturne baštine i pružiti im sve potrebne obavijesti.
4. UNESCO bi trebao poduzeti mjere da pomogne državama dokumentacijom, npr. u suradnji s ICOM-om (ICMS) radi izradbe projekta s ciljem pružanja savjeta o sigurnosnim mjerama u muzejima, galerijama itd. onim zemljama članicama koje traže takve savjete, imajući na umu ekspertizu koja postoji u članstvu ICMS-a.
5. UNESCO bi trebao organizirati regionalni seminar o povratku kulturnih dobara otuđenih tijekom rata i vojne okupacije.

ICOM-u

ICOM bi trebao surađivati s državama koje traže savjete o

- a) sigurnosnim mjerama protiv krađe i prirodnih katastrofa,
- b) dokumentaciji.

Prijedlog za razmatranje u vezi s preporukom radne skupine o sigurnosti u muzejima

1. Redovita provjera predmeta iz zbirke koji nisu izloženi u muzeju (inventar itd.). Ako se tako ne postupi, ne može se utvrditi točno vrijeme "nestanka".
2. Trebale bi postojati mjere interne sigurnosti u muzejima i javnim zbirkama (postupei s bravama, ključevima itd.). Interna sigurnost trebala bi uvijek odražavati trenutna situaciju.
3. Umjetnički predmeti koji se restauriraju trebaju biti sigurno čuvani. U nekim slučajevima svim osobama omogućen je ulazak u radionice. Sigurnosni sustavi (elektronički uređaji) ne pokrivaju uvijek i te prostorije.
4. Vode vjerskih zajednica trebale bi poduzeti korake kako bi omogućili fotografiranje umjetničkih predmeta u vjerskim hramovima.

Keszthely, 23. 3. 1993.

*Prijevod s engleskog:
Tomislav Pisk*